

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968.*
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e20161/facsimile.pdf> (tilgået 24. maj 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

giet. Jeg tror, det fremmer med Høflighed Landmaade. Det er vel sandt, at Kongen kunde lade sig frone, uden at der blev naaet Regt deraf i Grundloven, og at det altsaa aldeles kunde forbigaae; men at Kroningen aldeles forbigaaes her, vilde dog være et Regt paa, at man ikke agtede den konger, og en Konge vilde maaske ubeslætte sig for ubillig Betømmelse, hvis han lod sig frone, naagiet det ikke stod i Grundloven. Derfor kommer ogsaa den Omstændighed, som man forevrigt vil anse for noget Underordnet, at Kongen ikke kunde gøre Regt paa, at der blev givet Vildtag til Kroningsomkostningerne, derfor det var en Gæremst, som han blot af færdet Vilj foretog sig, og det ikke var Regt, der paa nogen Maade var hjemlet i den gamle Grundlov.

Hjælpes-Høring: Den sidste tredje Taler har udtalt det fornødne med Hensyn til den foranstaltning, som en Minoritet af Udvalget, hvortil jeg hører, har foreslaaet med Hensyn til Udformuleringen. Det forekommer mig nemlig ikke nødvendigt, at der bliver en fuldstændig Overensstemmelse mellem den Gd, som Kongen skal afslutte paa Grundloven, og den, som Bestemmelserne af Rigsdagets hørte at afslutte, hvilket jo maaske er en Bølge deraf, at alle, uden Hensyn til Religion, kunne blive Medlemme af Rigsdagen, hvortil indvortes er gaaet ud fra den samme Forudsætning, som Grundlovsforfatningen har opstillet, at Kongen skal bestemme sig til den evangelisk-lutherske Religion. Vi have ogsaa antaget, at denne Gd vilde afslutte i den indvortes Udform, ligesom den er ligegyldig med den, der er fastsat i den gamle Grundlov.

Det andet Tillæg, som Minoriteten har foreslaaet, er motiveret ved den Betragtning, at det er ønskeligt at foretage den Nedsættelse, at landet ved et Thronskifte skal udværges for at være uden regierende Konge. Det maaske nemlig erindres, at efter den 12te Paragraph i Udvalget kan Kongen ikke strax tiltræde Regjeringen, hvortil han er udnævnt, naar han ikke har afsagt Gd paa Grundloven, hvilket Gæremst ogsaa har forudsat i den af samme foreslaaede nr § 13. Med Hensyn til denne Bestemmelse skal jeg kun sige i Grænsen, at den er overensstemmende med hvad der er foreskrevet i den gamle Grundlovs § 9, hvor det hedder: at hvis intet Overblik er samlet paa den Tid, et Thronskifte indtræder, nedlægges Gden fristlig i Statsraadet og gjenaaes holdtelig af Kongen paa frede Stæthing, enten mundtlig eller skriftlig, ved den, han dertil bestiller. Derfor vilde jeg ikke her tiltræde det sidste Minoritetets, der gaaer ud paa, at det i Grundloven skal udtales, at Kongens Krong skal stee efterret kan er bleven ønskelig, er det ikke, fordi jeg jo har antaget det ønskeligt og rigtig, at Krongen foregaaer, men fordi jeg med Udvalget øvrige Hæder ikke har anset det aldeles nødvendigt, at Grundloven indeholder nogen udtrykkelig Forskrift deraf.

J. A. Hansen: Den af en Minoritet i Udvalget foreslaaede nye Paragraph, formener jeg heller ikke kan tiltrædes, og det ser sig fremmedt af den Grund, at den ligesom kommer i Strid med hvad der i § 44 er bestemt. Udvalget § 44 behøver nemlig: „Naar hver egentlig Rigsdag, strax efter at Samme er sat, fremlægges Forslag til Finansloven for det følgende Aar, indeholdende et Overblik over Statens Indtægter og Udgifter.“ Endvidere hedder det: „ingen Udgift tør opholdes, som ikke har hjemmel i Samme.“ Nu foreslaar Minoriteten, at det skal herse paa Gd. Røstet alene, hvilke Gæremstier han vil have ved Kroningen; de Omkostninger, som ville medgaae til en saadan Krong, ville altsaa blive underdragte Rigsdagsforfatningens Bestemmelse, og at saadanne Udgifter kunne siges ganske betydeligt, det, mener jeg, har Grænsen vilde sig tilstræffelig, til at jeg kan have den Tro, som Minoriteten har yttret, ibrer den nemlig forudsætter, at Kroningen ikke vil blive løslaget med mange Omkostninger. Jeg ved nu ikke, hvilke Garantier den tredje Minoritet har troet at have for denne Forudsætning, og det var i alt Fald ønskeligt, om den vilde udtale, hvilke Garantier den i saa Henseende har; men selv om den i sin Forudsætning havde Ret, mener jeg dog, at man ikke skal opløse en Bestemmelse, der er i Strid med hvad der, i Overensstemmelse med Sagens Natur, maaske indbragtes Rigsdagen og efter § 44 er indbragtes den.

Barfod: Jeg tillader mig at forespørge mig Her til at stille

de Endringer foreslag med Hensyn til den i § 8 foreskrevne Gd, som med Nødvendighed vilde fremgaae af, at § 6 udgaaer. Læst jeg forrige den tredje Formand, om denne Betragtning er tilstræffelig?

Formanden: Det kunde vel være ønskeligt at faa de antyede Forandringer noget nærmere betegne.

Grundtvig: Der behøves ingen Forandringer.

Barfod: Jo det gjør.

Formanden: Den i Udvalget foreslaaede Gd kunde jo dog ogsaa afslages af den Konge, som ikke bestynder sig til den evangelisk-lutherske Religion.

Barfod: Den kunde vistnok ogsaa afslages af mange Saadanne, men ikke f. Er. af den, der brugte en personlig Guds Tilværelse.

Med Hensyn til den af Minoriteten foreslaaede § 8 b skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg finder den vel begrundet og altsaa tiltræder den i det væsentlige, men foreslaar dog, at den bliver sprogset omtrent i den Form:

„Kongen behøver selv Liden for sin Krong og Salving.“

Lage Müller: Jeg tillader mig blot i Røstet at sige, at hvad jeg med Hensyn til Udformuleringen havde sagt, lader sig sige allerede sagt, og jeg kan ikke andet end ganske var af den Mening, som den tredje Minoritet, at Gden der afslages af Kongen, som sig forudsætter bestynder sig til den evangelisk-lutherske Religion, maaske samme Maade, som den allerede afslages, da det formodentlig vilde være til Nytte, om Formulæren var en anden end den, der almindelig er foreskrevet for en af de vigtigste Udformulinger. Gden vil vistnok i og for sig blive liggyldig, men Kroningen, Ombudsmænd vilde dog ikke blive det samme blandt alle. Jeg mener ogsaa, at det vilde være saa Rigsdagsmand, der ikke kunde afslage Gden under den samme Form, og Skulde der være saadanne saa Rigsdagsmand, maatte naturligtvis for disse Udformuleringer blive en anden.

Med Hensyn til Kongens Krong, da antager jeg den vistnok ikke i sig selv nødvendig, men jeg antager dog, at man vilde, efter vor Høflig Mening, sige den Hellighed, som Kongens Indvielse her have. Jeg mener, at man ikke behøver at søge nogen overtroisk Grund til at antage det ikke ønskeligt, at Kongen indvies ved Krong og Salving, ved en sielig Handling; Grundten ligger nærliggende deraf, at enhver vor Øjning bør gjøres i den Herred Ravn, fra hvilken Velgærenhed skal komme. Forøvrigt mener jeg, at det ikke har været den tredje Minoritetens Hensigt, at det Skulde overlades Kongen selv at bestemme Udgifterne til Kroningen, men det maatte jo kunne fastsætted, hvor stor en Sum dertil Skulde anvendes; den maatte jo kunne blive meget værdig og heldelig uden at stee med overflødig Pomp, og den kunde vistnok foretages saaledes efter Kongens Thronbestyrelse som ønskelig.

Dr. Jørgensen: Naar jeg erklærer mig imod Kroningen, saa er det af en ganske anden Grund end den, Rigsdagsmanden for Svendborg Amt (J. A. Hansen) har anført; thi mig er det aldeles klart, at de Udgifter, som vilde blive en Bølge af Kongens Krong, maatte dæres af Civillisten. Men jeg er imod Forslaget, fordi jeg ikke kan erkjende de Grunde, som Minoriteten anfører deraf, nemlig at den Skulde være passende og sammenstemt med Høflig Landmaade. Jeg kan ikke saae i mit Hoved, hvortil det Væsende skal ligge; og at Høflig Landmaade skal forevige saadanne Gæremstier, der er Regt, som jeg paa det Bestemte maaske vilde. Høflig dærer sig ikke nogen overtroisk Agtelse for et kronet Hoved som saadant; Agtelse erhvervet ved ganske andre Midler, og da kommer den, hvad enten Kongen er kronet eller ikke. Naar den sidste tredje Taler endelig mener, at Kongen skal indvies med en sielig Handling, saa bliver det nødvendigt at tilføje den Bestemmelse, at Kongens Krong skal stee ved hans Regjeringens Tiltrædelse, thi en saadan hørte vi ikke, og vor Historie har vist, at Høflig deraf i Kongeloven hørte en Bestemmelse om Kongens Krong, har dog Kong frederik den Sjette opsat sin Krong i en lang Kasse af Aar, og det vistnok meget formodentlig, fordi Danmarks Salving var uheldig og gjorde enhver overtroelig Udgift ufrugtbar. Jeg kan ikke indse, at en saadan Bestemmelse om Kongens Krong vil paa nogen Maade være passende.